

Spm. nr. S 1924

Til landbrugs- og fiskeriministeren (10/4 96) af:
Niels J. Langkilde (KF):

»Hvad kan ministeren oplyse om uheldet i Norge med en dybfrostbeholder, hvor en række embryoner fra de gamle norske husdyrracer var opbevaret,

- hvor stor en del af de norske embryoner gik til grunde ved uheldet,
- hvordan kan man sikre de danske embryoner mod tilsvarende uheld, herunder bedes ministeren oplyse, hvor mange forskellige fryserer der anvendes til disse embryoner, samt hvor mange forskellige steder de er placeret,
- hvilke internationale anbefalinger foreligger med hensyn til fordelingen af de gamle husdyrracer på embryoner og levende dyr, og
- hvordan er forholdet i det danske bevaringsarbejde for gamle husdyrracer sammenholdt med de internationale anbefalinger?»

Svar (19/4 96)

Landbrugs- og fiskeriministeren (Henrik Dam Kristensen):

Spørgsmål nr. S 1924 er forelagt Udvalget til Bevarelse af Genressourcer hos Danske Husdyr, som i den anledning har udtalt følgende:

»1. Vedrørende tab af embryoner ved uheldet med den norske genbank:

Den norske genbank for gamle husdyrracer gik tabt i februar 1994, herunder alle genbankens 66 embryoner. Den daglige leder af Stiftelsen Norsk Landbruks Museum, hvor den norske genbank er placeret, har oplyst, at den norske genbank gik tabt tidligt i forløbet med etableringen af genbanken, fordi man havde glemt at påfylde flydende kvælstof på lagertankene. Man stod foran en fordeling af genbanken på to lagre, da uheldet skete.

Det er endvidere oplyst, at det i det store og hele er lykkedes at genskabe den norske genbank. For så vidt angår embryonerne, er genbanken genetableret med identiske embryoner eller med embryoner fra helsøstre subsidiært linjer, som er vurderet til at være ligeværdige med de tabte embryoner. For så vidt angår sæden, er genbanken genetableret med sæd fra de samme tyre, som var inkluderet i den oprindelige genbank.

Den nyetablerede genbank er pr. dyr fordelt på mindst to lagre.

2. Vedrørende opbevaring af danske embryoner:
Udvalget til Bevarelse af Genressourcer hos Danske Husdyr råder d.d. kun over 17 embryoner, alle fra 2 køer af Jysk Gråbroget Kvæg. Disse embryoner er opsamlet med henblik på både opformering af det jyske kvæg og langtidslagring. Da embryonbanken endnu er meget lille, og da den bruges i forbindelse med opformering af det jyske kvæg ved ilægning i rugemødre, er embryonbanken af praktiske årsager indtil videre placeret ved den dyrlæge, der foretager opsamling og ilægning af embryoner.

Udvalgets genbank af sæd er p.t. fordelt på 5 lagre bl.a. placeret ved forskellige kvægavlsforeninger. Noget sæd forefindes p.t. kun i ét lager, men en reorganisering af genbankens lagre er under gennemførelse. Det planlægges i det fremtidige bevaringsarbejde med husdyrgenetiske ressourcer at udvide udvalgets genbank med mere sæd og med flere embryoner specielt med henblik på langtidslagring. En opsamling af embryoner fra søer af Dansk Landrace er således under gennemførelse.

Det planlægges at fordele genbanken på 2-3 lagre, så risikoen for tab af uigenkaldeligt materiale minimeres.

3. Vedrørende internationale anbefalinger vedrørende fordeling mellem embryoner og levende dyr:

Hverken FAO (Loftus & Scherf, 1993) eller EAAP (Simon & Buchenauer, 1993), som er de mest relevante internationale referencer på området, har anbefalinger med hensyn til fordelingen mellem levende dyr og sæd/embryoner.

EAAP (Simon & Buchenauer, 1993) diskuterer ikke problemstillingen.

FAO (Loftus & Scherf, 1993) anbefaler generelt en kombination af levende populationer og genbank, men angiver ikke talstørrelser. For genbankens vedkommende anbefaler FAO en »opsamling og lagring af tilstrækkeligt materiale i form af sæd og embryoner fra så mange racer som muligt, så en fremtidig genskabelse af en tabt population af dyr er mulig«.

Det bemærkes, at det ikke for alle arter i dag er muligt at opsamle sæd og embryoner, og at teknikkerne er under stadig udvikling.